

Nuorisovaltuuston aloite/kouluamujen myöhentäminen

Sivla 31.05.2023 § 66
1584/12.00.01/2023

Valmistelija: sivistystoimenjohtaja Leena Kilpeläinen, p. 0400 542 062.

Jämsän nuorisovaltuusto on tehnyt aloitteen 2.5.2023 yläkoulujen kouluamujen aloittamisen kokeilumuotoisesta myöhentämisestä nykyisestä kahdeksaan painottuvasta rytmistä yhdeksään painottuvaan. Nuorisovaltuusto on selvittänyt asiaan huomioiden eräitä tutkimustuloksia.

Tutkimusten valossa tunnin aikasiirto olisi optimaalinen, mutta jo puolen tunnin siirrosta olisi terveydellisiä hyötyjä. Teini-iässä hormonaalisten muutosten vaikutuksesta nuoren sisäinen kello ja sen mukana nukkumaanmeno-aika viivästyvät noin tunnilla. Tähän vaikuttaa esimerkiksi melatoniinin erityksen käynnistyminen normaalia myöhemmin.

Myös nuoren unentarve on suurempi kuin aikuisella, n. 8-10 tuntia. Aikaisten kouluamujen vaikutukset aiheuttavat niin fyysisiä kuin henkisiäkin terveysongelmia, jotka korostuvat etenkin syksyisin ja talvisin. Univaje kohottaa myös riskiä esimerkiksi tyypin 2 diabetekseen ja verenpaineongelmiin. Univaje on myös yhteydessä mielenterveyden ongelmiin, kuten masennukseen ja ahdistukseen. Alhainen vireystaso aamulla vaikuttaa suoraan oppilaiden oppimistuloksiin.

Lisäksi nuorisovaltuusto on tehnyt asiasta kyselyn oppilaitoksien henkilökunnalle, johon vastasi 47 henkilökunnasta. Kyselyn vastanneista 59,6 % kannatti myöhäisempiä aamun aloituksia. Perusteluina oli mm. työmatkojen pituus ja työpäivään valmistautuminen.

Nuorisovaltuusto on myös pyytänyt lausuntoa Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry:stä edunvalvonnan asiantuntijalta tutkimuksensa pohjalta. Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry. suosittelee Jämsän kaupungin sivistyslautakuntaa hyväksymään nuorisovaltuuston aloitteen omassa lausunnossaan 17.5.2023.

Aloite ja lausunto oheisaineistona.

Aloitteen valmistelussa huomioitavia asioita ovat ainakin:

- Koulutuksen lainsäädännön edellyttämällä tavalla oppilas- ja opiskelijakuntien osallistaminen ja kuuleminen sekä yhteistyö kotien kanssa.
- Työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain mukainen yhteistoiminta henkilöstön kanssa.
- Aloitteessa esitetty kokeilu / nykyiset kuljetussopimukset / kuljetuskapasiteetti ja kustannusarvio vaikutuksista kuljetuskustannuksiin.

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Hallintosääntö

26 § Lautakuntien ja liikelaitoksen johtokunnan tehtävät ja yleinen toimivalta: Lautakunnat ja liikelaitoksen johtokunta johtavat ja kehittävät alaistaan toimialaa ja vastaavat palvelujen tuloksellisesta ja tehokkaasta järjestämisestä. Lautakunta ja liikelaitoksen johtokunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.

27 § Sivistyslautakunta tehtävät ja erityinen toimivalta: Sivistyslautakunta vastaa kuntalain mukaisena toimielimenä lakisääteisten ja sopimukseen perustuvien sivistystoimialan palvelujen järjestämisestä ja toimintaedellytysten luomisesta Jämsän kaupungin asukkaille.

Sivistyslautakunta vastaa valtuuston hyväksymän kotouttamisohjelman mukaisesta kotouttamisen edistämisestä ja terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä toimialaan liittyvien toimintojen osalta. Sivistyslautakunta huolehtii sivistystoimen monijäsenistä toimielintä edellyttävistä viranomaistehtävistä.

Ehdotus

Sivistystoimenjohtaja Leena Kilpeläinen

Aloite annetaan johtavan rehtorin valmisteltavaksi. Aloitteen valmisteluun osallistuvat perusopetuksen rehtorit ja logistikko.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.